

Ekstraordinært møde i Forbrugergruppeledelsen, 22. marts 2021

Til stede var:

Conni Markussen
Erik Mikkelsen
Helle Sommer
Jesper Priskorn
Lone Snedker
Niels Aakjær
Palle Nielsen
Vibeke Elise Jensen
Karen Munk Andersen
Mette Krohn Gade
Søren Kofoed
Tine Thordén
Viggo Dinesen
Inge Holk Rasmussen
Pia Heidi Nielsen

Yee-Mei Bergejani
Brian Vittrup
Finn Haarby Karlsen
Jakob Tidemann
Kim Walther Andreassen

Afbud:

Michael Damm
Irene Holmstrøm
Karsten Wohlgemuth
Torben Klitmøller Hollmann
Kim Henriksen

Ej mødt:

Daniela Christensen

Dagsorden for ekstraordinært møde i forbrugergruppeledelsen

1. Velkomst og valg af dirigent
2. Drøftelse af processer og procedureregler i forbrugergruppeledelsens forretningsorden
4. Eventuelt

Punkt 1. Velkomst og valg af dirigent

Torsten Fels bød velkommen til forbrugergruppeledelsesmødet og indstillede Søren Kofoed som dirigent. Der var ikke andre forslag.

Fra PenSam deltog Torsten Fels, Peter Lyng Høiberg, Robin Kahr og Eva Lisby Rømer Lausen (referent)

Konklusion

Søren Kofoed blev valgt som dirigent af forbrugergruppeledelsen.

Punkt 2. Drøftelse af processer og procedureregler i forbrugergruppeledelsens forretningsorden

Søren Kofoed bød velkommen og præsenterede dagens dagsorden, herunder at Torsten Fels ville give en introduktion til PenSam samlet set og til forbrugergruppedemokratiet.

Torsten Fels indledte med at præsentere selskabsstrukturen i PenSam samt hvordan forbrugersystemet spiller ind i helheden. Det blev i den forbindelse bemærket, at forbrugergruppeledelsen udgør to roller – hhv. som forbrugergruppeledelse og som repræsentantskab.

Torsten Fels gav herefter en indføring i, hvordan PenSam står på skuldre af kompleks lovgivning, som bl.a. Finanstilsynet fører tilsyn ud fra. I kraft af den stigende regulering blev det videre betonet, at administrationens nøglepersoner og bestyrelsens pligter er blevet væsentligt skærpet siden finanskrisen i 2008 – blandt andet gennem "fit and proper" reglerne, som skal sikre, at bestyrelse og nøglepersoner besidder den nødvendige viden og erfaring. Torsten Fels forklarede videre, at Finanstilsynet årligt sender såkaldte julebreve, som er med til at sætte fokus på relevante udviklingsområder, som bestyrelsen ultimativt står på mål for og er ansvarlig for at implementere i forretningen og organisationen.

Torsten Fels gik herefter videre til at se nærmere på forbrugergrubeledelsen, som også udgør repræsentantskabet. Det blev betonet, at opgaverne i regi af forbrugergrubeledelse er begrænset til at fastsætte dagsordener og afvikle møderne i forbrugergrupperne. Opgaver i regi af repræsentantskabet består i at udpege ét af sine medlemmer og én suppleant til at indtræde i PenSam Pension's bestyrelse. Torsten Fels gennemgik endvidere forretningsordenen for forbrugergrubeledelsen i overordnede punkter.

Som den sidste del af præsentationen præsenterede Torsten Fels forbrugergruppens formål og opgaver. Det blev i denne forbindelse forklaret, at forbrugergrupperne har medindflydelse på, hvordan pensionsordningen skal indrettes og udvikles. Forbrugergrupperne er desuden med til at træffe beslutning om, hvordan medlemsdemokratiet skal udvikle sig, ligesom de er bindeleddet mellem PenSam og kollegerne i de respektive sektorer. Afslutningsvist illustrerede Torsten Fels samspillet mellem bestyrelsen og forbrugergrupperne i et helhedsperspektiv ud fra pensionskronen med afsæt i den formelle juridiske ramme.

Efter Torsten Fels præsentation bad Erik Mikkelsen om ordet og efterspurgte, at samme præsentation blev givet til den samlede forbrugergruppe. Tine Thordén, Lone Snedker og Brian Vittrup tilsluttede opfordringen til administrationen. Torsten Fels konkluderede, at præsentationen vil blive inkorporeret som en del af præsentationen til efterårsmødet den 04.11.2021.

Erik Mikkelsen betonedede videre, at der i kraft af forbrugergruppedemokratiets udformning er behov for uddannelse af nye forbrugergruppemedlemmer, så de kan få klarhed over sit mandat og rolle. I forhold til repræsentantskabet, og de stigende krav, som Finanstilsynet stiller til "fit and proper-reglerne", blev det videre bemærket, om man skal være bekymret for, hvorvidt tilsynet skærper reglerne så meget, at det kan blive svært at få repræsentantskabets medlem i bestyrelsen godkendt. Torsten Fels forklarede hertil, at tilsynets fokus er på, om den *samlede* bestyrelse har de rette kompetencer, men at der fremadrettet vil blive stillet skærpede krav til særligt bestyrelsesformanden og eventuelt også de ordinære medlemmer.

Kommentar fra administrationen: I forhold til behovet for uddannelse blandt nye forbrugergruppemedlemmer fandt dette blandt andet sted på todagsseminaret på Hotel Svendborg den 3-4. marts 2020. Her blev nye forbrugergruppemedlemmer introduceret til PenSam og det danske pensionsystem, såvel til forbrugergruppens rolle og mandat.

Lone Snedker kvitterede for et godt oplæg, herunder at forbrugergruppesystemet bliver introduceret til, hvordan Finanstilsynet overvåger området. Hun betonedede samtidigt, at forbrugergrupperne også har et vågent øje på, om deres valgte bestyrelsesmedlem

Ekstraordinært møde i forbrugergrubpeledelsen den 22.03.2021, Farum og digitalt

løfter rollen. Hun spurgte desuden, om man kan forestille sig en fremtidig problemstilling, hvor FOA – i kraft af deres ejerforhold af PenSam - ikke kan varetage og bestride en eventuel formandsrolle. Torsten Fels bemærkede, at man er opmærksom på forholdet.

Udsprunget af en bemærkning fra Erik Mikkelsen om, at antallet af repræsentantskabsudpegede bestyrelsesposter er reduceret de løbende år, bemærkede Brian Vittrup, at han savnede et større engagement fra bestyrelsen ift. forbrugergruppernes arbejde - og dette særligt for arbejdsgiversiden, idet forbrugergruppen ikke er "repræsentant" for en udvalgt gruppe fagpersoner, men er valgt på demokratisk vis.

Torsten Fels samlede op på drøftelserne og understregede, at forbrugergruppernes indflydelse og beslutninger – historisk – aldrig er blevet overrulet af bestyrelsen, men at der fra bestyrelsen side er stor respekt for forbrugergruppedemokratiets arbejde og autonomi, selvom bestyrelsen har det formelle ansvar og ultimativt står til ansvar for Finanstilsynet. I forhold til det konkrete ønske om at synliggøre bestyrelsen i forbrugergruppernes arbejde, vil administrationen bringe forslaget videre. Erik Mikkelsen og Søren Kofoed tilsluttede sig forslaget.

I forhold til den overordnede dagsorden for mødet tilkendegav Søren Kofoed herefter, at han havde troet, at mødet skulle handle om processen omkring årsmødet den 04.11.2020 og forholdene vedrørende efterspillet i Teknik og Service, som ultimativt medførte en kollektiv vedtagelse af sundhedsordningen.

Torsten Fels svarede hertil, at den ekstraordinære drøftelse i Teknik og Service skyldtes, at der i referatet fra det separate forbrugergruppemøde lå en klar opfordring til at udfolde sundhedsordningen, hvorfor der blev indkaldt til et ekstraordinært møde i sektoren. Torsten Fels nævnte desuden, at der er mulighed for at afholde separate møder i forbrugergrupperne, hvis minimum 10 procent af forbrugergruppen ønsker det, og hvis det kan holde sig indenfor de økonomiske rammer. Torsten Fels betonedede, at han er indforstået med, at det har været en kompliceret forløb uden fortilfælde. Søren Kofoed bemærkede hertil, at forløbet kalder på, at forretningsordenens bestemmelser for beslutningsproces og -mandat hertil skal efterses i fremtiden.

Helle Sommer var enig med Søren Kofoed i forhold til processen omkring sundhedsordningen og bemærkede, at hun gerne ville have været oplyst om den sideløbende proces og dialog i Teknik og Service. Lone Snedker tilsluttede sig behovet for løbende dialog og kommunikation, så der bedre kan afreporteres til baglandet.

Konkret i forhold til forbrugergrubpeledelsens dagsorden bemærkede Helle Sommer, at hun gerne vil have uddybet bestemmelsen vedrørende tavshedspligt. Torsten Fels forklarede, at alle drøftelser i forbrugergrupperegi som udgangspunkt kan drøftes frit og i åbenhed, medmindre administrationen på forhånd varsler om, at forholdet er fortroligt.

Brian Vittrup understregede, at oplevelsen i forhold til sundhedsordningen har medført en gevaldig brist i forhold til tilliden til administrationen, ligesom det blev betonet, at han tillige havde forventet, at dagens forbrugergruppemøde havde handlet om efterspillet af årsmødet.

Lone Snedker kom herefter med konkrete ændringer af forretningsordenen og foreslog, at man skulle se nærmere på de konkrete bestemmelser i både forbrugergruppens og forbrugergruppeledelsens forretningsorden for at undgå fremtidige situationer som denne. Det blev blandt andet foreslået, at der bør kigges nærmere på bestemmelserne vedrørende mindre- og flertalsbeskyttelser, idet de nuværende bestemmelser ikke er demokratiske. Samtidigt blev det betonet, at det er vigtigt for forbrugergruppemedlemmerne at sige fra, hvis man ikke føler sig ordentligt oplyst inden en beslutning.

Erik Mikkelsen fulgte op og var enig i, at dagsordenen ikke var i overensstemmelse med det oprindelige ønske for mødet. I forhold til eftersynet af forretningsordenen blev det betonet, at det skal undersøges nærmere, hvordan bestemmelserne kan indrettes ud fra en fælles og entydig forståelsesramme. På den lange bane – og efter pensionskassens opfordring til den kommende valgperiode - bør det ligeledes drøftes, hvordan forbrugergrupperne kan struktureres til at fungere som én forbrugergruppe. Endeligt skal termerne vedrørende dirigent, ordstyrer og mødeleder præciseres. Helle Sommer tilsluttede bemærkningen og opfordrede til, at systemet bør laves om til, at alle i fremtiden stemmer samlet, frem for den sektoropdelte afstemning i dag.

Niels Aakjær forklarede herefter, at han stemte ja til sundhedsordningen på vegne af sine medlemmer og efterspurgte, at man fremadrettet fik bedre information om, hvad processen har været i forhold til sundhedsordningen, som først faldt, men dernæst blev godkendt. Han opfordrede endvidere til en principiel drøftelse af forventninger til referater, dagsordener mv. Vibeke Elise Jensen efterspurgte i samme forbindelse en definition på en mindretalsbeskyttelse.

Torsten Fels samlede op på indlæggene i et fremadrettet perspektiv. Han henviste i samme ombæring til det oprindelige kommuniké, som ligger til grund for fusionen, og som opfordrer til, at forbrugergrupperne fremover samler sig til ét organ. Endvidere foregår der drøftelser i FOA-regi om strukturforhold, hvilket skal ses i det samlede billede. Torsten Fels foreslog derfor, at forbrugergruppensystemet i løbet af 2022 – forud for valgåret i 2023 – drøfter, hvordan forbrugergruppestrukturen og -system skal indrettes.

Lone Snedker tilsluttede forslaget og bemærkede, at de seneste møder ikke er blevet brugt optimalt, da de har haft for meget fokus på det bagudrettede og referaternes indretning. Denne udfordring kan håndteres gennem en justeret forretningsorden, der blandt andet sætter fokus på fælles regler om kommentering af referater.

I forlængelse af Lone Snedkers kommentar foreslog Torsten Fels, at administrationen i samarbejde med de fire formænd – og forud for næste forbrugergruppeledelsesmøde den 09.09.2021 - foretager en gennemgang af forretningsordenen for forbrugergruppeledelsen og forbrugergrupperne. Lone Snedker, Erik Mikkelsen og Søren Kofoed kvitterede alle for forslaget, ligesom Lone Snedker foreslog, at de enkelte forbrugergruppeledelsesmedlemmer sender deres forslag til deres formænd, så de kan koordinere inputs fra de enkelte grupper, inden de mødes igen til september.

Søren Kofoed rundede af på drøftelsen og delte opfordringen til at se fremad. Torsten Fels konstaterede, at gennemgangen af forbrugergruppedemokratiet vil ske igen på årsmødet, og at der samtidigt igangsættes et arbejde med at gennemse forretningsordenerne i samarbejde med de enkelte forbrugergruppeledelsesformænd.

Punkt 3. Eventuelt

Der var intet til eventuelt.

Søren Kofoed rundede af og takkede for et godt møde, som han næste gang håber på kan afvikles fysisk.